

I. NEVELÉSI PROGRAMUNK

I.1. Az intézményünkben folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.

Nevelési feladataink...

Az elmúlt időszakban kitűzött pedagógiai céljaink közül sikerült megvalósítanunk, hogy ma már valódi „Nyitott, befogadó nevelő iskola” vagyunk.

Diáklétszámunk 700főről 1200 főre nőtt.

Pedagógiai gondolkodásunk középpontjában a gyerek áll. Alapja a gyerek iránti szeretet és bizalom. Hittel valljuk a gyermek teljes elfogadását azon a szinten, amelyen van:

- érzelmileg,
- szociálisan,
- tudását illetően.

A hozzánk érkező minden gyermeknek éreznie kell, hogy számunkra fontos, nálunk biztonságban van. Meggyőződésünk, ha egy gyereknek megnyerjük a szívét, megnyerjük az eszét is.

Nevelőtestületünk évek tudatos építőmunkájának köszönhetően stabil, a fenti pedagógiai elveket magáénak vallja.

A nevelési céljainkat állandóan alakítja a valóságos társadalmi gyakorlat - folyton

változó szükségleteivel - a nevelő-oktató intézményünkben mégis előre is kell terveznünk.

Mindannyian családban élve tapasztaljuk, tapasztalhatuk a nevelés „hétköznapiságát, egyszerűségét”. Pedagógusokként naponta kerülünk szembe nehezebbnél nehezebb pedagógiai helyzetekkel, amelyek megoldásához hiányoznak a megfelelő megoldási képletek, módszerek. Nekünk is naponta kell újra és újra meghatározni nevelési elveinket, feladatainkat, s megtalálni a szükséges alkalmazandó módszereinket.

A pedagógia talán az egyetlen olyan tudomány, amely összetettsége és nehezen megfogható volta miatt legnehezebben tanulható és tanítható meg, ezért kell olyan célkitűzéseket megfogalmaznunk, amelyek maradandó emberi értékeket képviselnek. Ilyen tudatos és intenzív nevelői tevékenység annak elérése, hogy a humánus kiteljesedjen tanulóinkban.

Olyan állampolgárokat szeretnénk nevelni, akik tisztában vannak a magyarság történelmi szerepével, bátran vállalják identitásukat, segítik a határon túli magyarokat az egyesült Európa szellemében.

Célunk, hogy a tanulók felismerjék és megértsék az egy életre szóló tanulás szükségességét.

Nyíltan, demokratikusan gondolkozzanak, saját belső hit- és eszmerendszerrel rendelkezzenek. Felelősséget érezzenek embertársaik iránt, s elismerjék a másikat, tolerálják a másságot.

Ezeknek az elveknek átfogóan, tantárgyaktól függetlenül érvényesülni kell nevelőmunkánk során.

Nevelési célkitűzéseink fő területei:

- *Tudatos, önálló személyiség fejlesztése:* reális énkép, megalapozott önbizalom, vállalkozókészség, pozitív értékrendszerre épülő világkép, világnézet kialakítása.
- *Tudatosság, értelmi megalapozottság szerepe* megnőtt a nevelési célok megvalósításában (pl.: logikus, összefüggésekben, folyamatokban történő gondolkodás, nyitottság, problémamegoldó, alkotó képesség, önálló tanulás, ismeretszerzés igénye, eligazodás a különböző információforrásokban, önálló vélemény kialakítása, konfliktuskezelés).
- *Életvitel, magatartás, szociális képességek fejlesztése, kiépítése* elősegíti az egészséges és kulturált életmódra nevelést. Nevelésünk során a gyermekeink személyiségformálásában sokféle külső és belső pszichikai hatás érvényesül. Az iskola és a kollégium az a társadalmi intézmény, ahol ezek a folyamatok erősen tükröződnek. Nevelő-oktató intézményünk feladata, hogy ne csak tükrözze, hanem előre mutatóan modellezze a társadalmi fejlődést. Képviseljük azokat az értékeket, amelyek közvetítik az emberi együttélés legmagasabb rendű értékeit, az erkölcsöt. Feladatunk, hogy fejlesszük és alakítsuk ki azokat a személyiségjegyeket, amelyek birtokában a tanulóink, kollégistáink megtalálják a társadalomban az önmaguk által választott helyét. A hozzánk járó, nálunk lakó diákok családi háttere nem mindig segíti ezt a folyamatot. A gyerek gyakran a család perifériájára szorul, és ott szenved el

a legtöbb sérülést. Ezért tartjuk fontosnak a családdal való együttműködést.

- Nevelésünkhöz szilárd értékrend szükséges, amit nemcsak szavakkal, hanem cselekedeteinkkel is közvetítenünk kell tanulóink felé, mert a példák vonzanak a szavak csak oktatnak. Az értékrend hiánya a személyiség torzulásához vezethet.

Intézményünkről már akkor benyomást szerez az ember, ha látja, hogy milyen diákélet zajlik a folyosón, a társalgóban, a tanulószobában, a büfében, udvaron, ebédlőben. Ezért kell intézményünket ott-honossá tenni, feldíszíteni szép, hangulatos képekkel,

tablókcal és virágokkal. E

külsőségek hatással vannak diákjaink, de saját magunk kedélyére, mondhatjuk úgy is, ész-

revétlenül belopják szívünkbe a derűt.

- Nevelésünk feladatait az intézményi élet valamilyeni megnyilvánulásában, az intézményünk szellemének minden készítésében, mozzanatában, érvényesítenünk kell.
- Tanulószobai (szilenciumi) tevékenységre,
- tanórai tevékenységre,
- csoportfoglalkozásokra

- a kötelező foglalkozásokon kívüli iskolai, kollégiumi rendezvényekre (ünnepek, kirándulások, a családdal való együttműködés stb.) eseményekre egyaránt.

Alapvető feladatunk a tanulási folyamat megszervezése, a tanulók sikeressé tétele, érettségi és szakmai vizsgára történő felkészítése, illetve a továbbtanulási szándék motiválása.

Céljaink megvalósulásához fegyelmezett, kitartó munka kell, mind a diákok, mind a tanárok részéről. Az intézményi fegyelemnek az iskolai, kollégiumi életünk egészéből kell következnie. Feladatunk, hogy mint tapasztalt felnőttek, személyes példánkkal segítsük gyermekeinket a fegyelem elsajátításának folyamatában.

Milyenek legyünk mi pedagógusok?

Legyünk mi a humanista értékek közvetítői.

Nem direkt módon, s nem elsősorban szavakban, mert a tegnapról örökölt pedagógiával nem lehet a ma gyerekeit a jövőre felkészíteni.

Melyek ezek az értékek?

- Az elfogadás,
- tisztelet,
- megértés,
- együttműködési készség,
- megbecsülés, bizalom, hitelesség, önkritika, nyitottság, tolerancia, egymásra figyelés.

A gyerek attól tanul a legtöbbet, annak engedelmeskedik szívesen, akit szeret.

Hajlamosak vagyunk rá, sőt el is várjuk, hogy tiszteljenek, szeressenek diákjaink, de mi nem tudjuk őket minden esetben tisztelni, szeretni, különösen akkor nem, ha úgy véljük, kellő okunk is van rá.

Gyermekeink akkor fordulnak hozzánk bizalommal, ha feltétel nélküli elfogadást érznek, ha megértést tapasztalnak. Ez akkor lehetséges, ha bele tudjuk élni magunkat a gyerek érzelmi állapotába, helyzetébe, hangulatába.

Az empátia lényegében ráhangolódást jelent a gyerek belső világára, érzéseire.

Törekednünk kell empatikus képességeink állandó fejlesztésére azért, hogy

- jobban reagáljunk diákjaink érzelmeire,
- többször beszéljünk velük nemcsak a kötelező foglalkozásokon, hanem a szünetekben folyosói találkozás alkalmával,
- többször dicsérjük őket,
- magatartásunkban kevesebb legyen a rituálé,
- többet mosolyogjunk a diákjainkra.

Azokban a csoportokban, osztályokban, ahol ezt sikerül megvalósítanunk, megfigyelhető lesz, hogy

- ➔ vidámabbak a diákok,
- ➔ jobb a hangulat,
- ➔ nő a tanulmányi eredmény,
- ➔ kevesebb a hiányzás, az igazolatlan mulasztás,
- ➔ nem félnek a gyerekek,
- ➔ több a kérdésfeltevés,
- ➔ több a szemkontaktus a tanárral.

Ha intézményünkben megvan a kölcsönös tisztelet, megbecsülés a tanárok és tanulók, a tanárok és tanárok között, akkor a fegyelem betartását mindig elfogadják a diákok. Ha munkánk során kicsi a nevelés becsülete, akkor bármit teszünk, diákjaink a fegyelmezés minden módját megkérdőjelezik.

Erősíteniünk kell a nevelés becsületét, azaz rendelkezniünk kell azokkal a képességekkel, amelyek nélkül nincs nevelés.

Tudnunk kell, hogy nincs nevelés tisztelet nélkül és nincs tisztelet tekintély nélkül!

Tekintélyünk lehet:

- ➔ **külső:** kapott vagy szerzett tekintély, ez maga a tanári állás, a csoportvezetői, az osztályfőnöki, igazgatói kinevezés
- ➔ **belső:** vagy személyi tekintély, amely egyéniségünkől sugárzik, szakmai pedagógiai tudásunkból fakad, s párosul egy pszichológiai érzéssel.

Akkor van tekintélyünk diákjaink előtt, ha személyiségünk megfelel hivatásunk követelményeinek, ezért nem engedhetjük meg magunknak a szabadosságot beszé-

dünkben, viselkedésünkben és még külső megjelenésünkben sem.

A tanár-diák viszony értelmezhető vezető-vezetett kölcsönhatásaként. A pedagógusnak képessé kell tennie a tanulót a helytállásra. Közben állandó figyelemmel kell lennie arra a tényre, hogy a tanulónak nincs kellő felkészültsége, ezért itt a segítségnek, a szerető gondoskodásnak kell dominálnia.

A jó tanár a magatartási szabályokat szigorúan megtartja, megköveteli a szorgalmas, eredményes munkát. Tekintélye személyiségéből, szakmai tudásából fakad. Így tanulóinak biztos támasza, védelmezője, eredményes tanítója lesz. Az ilyen tanárt tisztelik, szeretik tanítványai.

A Mi intézményünk, egy „kifelé és befelé” egyformán nyitott, pedagógiailag hozzáértő, demokratikusan szervezett és vezetett közösségben létezik és fejlődik.

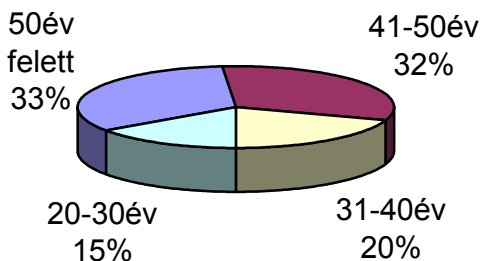
Mindenkitől elvárjuk, hogy a maga területén önállóan tervezze és irányítsa a munkáját. Ha valaki ezt a feladatot csak úgy tudja ellátni, hogy folytonosan figyelmeztetni kell vállalt kötelezettségére, hivatásából adódó feladataira, akkor neki máshol érdemes keresni boldogulását.

Legyen legfontosabb belső kontrollunk a saját lelkiismeretünk!

Pedagógiai munkánk megvalósításának záloga iskolánk nevelőtestülete.

Pedagógiai személyiségünk egyik legfontosabb része szakmai kompetenciánk. Ennek fejlesztése a továbbképzések feladata. Ha megvizsgáljuk a kollégák végzettségét, akkor azt tapasztaljuk, iskolai területen még mindig magas a főiskolát végzett kollégák száma. Ezt az arányt nagyon befolyásolja, hogy az előző évben felvett nyelvi tantárgyat tanító kollégák nagy része főiskolát végzett. Ez

A kollégium és iskola nevelőtestületének életkori megoszlása

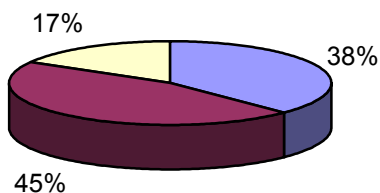

a végzettség elegendő az érettségire való felkészítésben, megfelel a közoktatási törvény előírásainak. Ez mondható el a többi tantárgyat tanítókról is. Mindenkit a végzettségének megfelelő évfolyamra osztunk be. Kollégáim kiválóan látják el tevékenységüket. Az elmúlt években nagy figyelmet fordítottunk az egyetemi továbbtanulás támogatására. Ennek eredménye lesz, hogy a jövőben ez az arány az egyetem felé fog elmozdulni! A néhány százalék un. képesítés nélküli kolléga még a szakoktatóknál, illet a pedagógiai felügyeletet ellátó kollégáknál van! A továbbképzéseknél az elmúlt

években elsősorban egyetemi végzettség azon kollégákat, akiknek át kellett képezni magukat, hogy az iskolai profileltolódásból adódó feladatokat el tudják látni. Így többen végeztek informatika tanári, ill. nyelvtanári szakot az eltelt években. Ha a nevelőtestület korosztályát nézzük, akkor látszik a tu-

datos fiatalítás, de minden korosztály képviseltetve van azokat támogattuk, akik az megszerzésére törekedtek, ill. a tantestületen belül.

A kollégium és iskola nevelőtestületének végzettség szerinti megoszlása

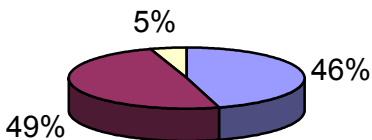

■ Egyetem ■ Főiskola ■ Egyéb

azokat támogattuk, akik az megszerzésére törekedtek, ill. a tantestületen belül. A kollégák nagy része évek óta dolgozik nálunk, ezzel biztosítva van a pedagógiai munkánk folytonosságát.

A tapasztalt kollégáink kiválóan segítik fiataljainkat a beilleszkedésükbe. A nevelőtestületünk rendelkezik mindazokkal a

Iskolai nevelőtestület végzettség szerinti megoszlása 1998

■ Egyetem ■ Főiskola ■ Egyéb

tulajdonságokkal, képességekkel, amelyek céljaink eléréséhez szükségesek. Évek hosszú sora óta tudatosan készülünk, új, és újabb feladataink ellátására. A kilencvenes években lezajlott átalakulásokat tudatosan követtük szervezett továbbképzéseinkkel. Kollégáink képezték át magukat a megfelelő korszerű és új ismeretek átadására.

A különböző világbanki programok során megfelelő nemzetközi és hazai tapasztalatokat szereztünk. Alkalmassá váltunk az önálló, pedagógiai fejlesztő, és program-menedzselő munkára.

Személyiség- és közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladataink:

Milyenek legyenek diákjaink?

Inkább csak vágyainkat lehet megfogalmazni. Fontos kérdés, hogy milyen tulajdonságokat szeretnénk látni növendékeinkben. Elvárjuk azt, hogy a gyerekeink legyenek értelmesek, aktívak, érdeklődők, szorgalmasak (ha nem is olyan okosak, de akarjanak), őszinték, becsületesek, engedelmesek, megbízhatók, de legyenek, olyanok, akik önmagukhoz képest mindig előre tudnak lépni.

Szerintünk a gyermeket olyannak kell elfogadni, amilyen!

Gyermekeinket ezért

- ➔ kell megtanítanunk megismerni, azaz megszerettetni velük a dolgok megismeréséhez szükséges eszközöket,
- ➔ meg kell tanítanunk dolgozni, hogy tudjanak hatni a környezetükre,
- ➔ meg kell tanítanunk együtt élni, hogy együttműködhessenek a többi emberrel minden emberi tevékenységben,
- ➔ és végül meg kell őket tanítanunk élni, s ez számukra a legfontosabb, amely az előző három tevékenységük eredménye lehet.

Tanulás a személyiség alakításának motorja:

A tanulás során legfontosabb feladatunk a figyelem, az érdeklődés felkeltése, a kutatási kedv ébrentartása, a vidám, érzelmileg telített helyzetek megteremtése, a tanulásra készítés.

Az önálló tanulás érdekében segítjük tanulóinkat:

- ➔ helyes tanulási szokások kialakításában, egyénre szabott módszerrel;
- ➔ a koncentrációképességük, beszédképességük tréningyszerű fejlesztésében a kifejező és néma olvasás által;
- ➔ memóriájuk fejlesztésében, a hasznos rögzítési módszerek kialakításában.

A tanulási folyamatban szükség van a tanár-tanár, tanár-diák, illetve a diák-diák együttműködésére, melynek során mindegyik fél tudásában gyarapodik, lelkileg gazdagodik.

II.2. Személyiségfejlesztés területei:

Társadalmi életre való felkészítés

Közös feladatunk, hogy olyan sokféle, változatos szervezeti és módszerbeli megoldásokat alkalmazzunk, amelyek elősegítik tanulóinknak a társadalmi beilleszkedést és a szakmák elsajátításához megfelelő színvonalú általános felkészültséget. Ezzel együtt tegyük lehetővé, hogy minden tanulónk jusson el adottságbeli lehetőségeinek legfelső határáig. Segítségünkkel ismerje fel miben a legjobb, és milyen tevékenységi körhöz van tehetsége.

Olyan állampolgárokat kell nevelnünk, akik élvezik a személyes szabadság jogát, egyúttal osztoznak másokkal abban a felelősségben, hogy együttesen alakítsanak egy olyan jövőt, amely továbbra is teret ad a szabadság és önkormányzás alapvető értékeinek. Ennek szellemében támogattuk a diákönkormányzat megalakulását és működését, ahol tanulóink elsajátítják a demokrácia alapszabályait. Fontosnak tartjuk, hogy külön erre a munkára a diákok által felkért pedagógusok is segítsék tevékenységüket.

Hon- és népismereti nevelés - a Hazaszeretet

Minden lehetséges alkalmat fel kell használnunk, hogy erősítsük tanulóinkban a haza szeretetét, a nemzeti azonosságtudatot, kötődést a nemzethez. Fejleszteni, növelni kell azt az érzést és tudatot, hogy jó dolog magyarnak, a független Magyarország szabad polgárának lenni!

Nemzetünk sorsáért felelősséget érző, tenni akaró állampolgárokat neveljünk, akik megértik, hogy 1000

éves történelmünk és kultúránk elválaszthatatlan az európai fejlődés fő vonalától.

Megértetjük tanulóinkkal, hogy kölcsönösen tisztelni és becsülni kell a velünk együtt élő és szomszédos népeket. Tudatosítjuk, mit jelent a magyarság számára címerünk, zászlónk, a szent korona, és államiságunk egyéb jelképei; megismertetjük velük a Himnusz és a Szózat üzenetét, jeles elődeink szerepét. Be kell mutatnunk, hogy határainkon kívül sok magyar él, akik hozzánk tartozóknak érzik, vallják magukat.

Erkölcsei nevelés

Az erkölcsi nevelés legfontosabb feladata az önismeret, az öntudat és a döntésre való képesség kialakítása. Az ismerettől függ az én-tudat, a megfelelő döntés, viselkedés. Fel kell hívnunk a figyelmet az önvizsgálatra, mint viselkedésünk utólagos elemzésére, személyiségünk értékelésére, a megfelelő következtetések levonására.

A helyes önismeret kialakításához szükség van érzelmi biztonságra, a belső lelki törvényszerűségek életkornak megfelelő ismeretére.

A közös értékekhez tartozás alakítja egy közösség erkölcsi tudatát, a közös emberi értékek tisztelete, azok megvalósításában az egymásra utaltság egyesíti a társadalom tagjait, mely nem létezhet értékrend, viselkedési normák, helyes szokások nélkül. Szükség van önmagunk és a másik ember tiszteletére, a szolidaritásra, udvariasságra, állhatatosságra, megbízhatóságra.

Iskolánk, kollégiumunk hagyományai, példaképeink elősegítik az erkölcsi normákkal való azonosulást.

Erkölcsi nevelésünk egyik legfontosabb eleme a tanári példamutatás.

Családi életre nevelés

A család az ember magánéletének világa, a közösségi élet egyik formája, az erkölcsi nevelés legfontosabb tényezője.

Az ember életét döntően befolyásolja, milyen családban született. Ösztönösen vagy tudatosan, példaként vagy ellenpéldaként befolyásolja életünket. Ennek a közösségnek tagja, törvényei jelentik számára az első élettapasztalatokat, ezek alakítják jellemét, gondolkodását, érzelmeit.

A család a felnövekvő fiatalok nevelésének elsődleges színtere. A gyerek az ismereteket, készségeket, magatartási és erkölcsi normákat itt sajátítja el.

A nevelés, az egészségvédelem és a gyerekvédelem le-téteményese a család. Az egyén és a társadalom csak a családdal együtt fejlődik.

Az iskola és a család kapcsolata akkor jó, ha nem egymás ellen, egymás mellett, hanem egymásért akarnak tenni. A gyermekeink nevelése a család és az iskola közös felelőssége.

Támogatnunk kell a családot, elsősorban olyan szociális és pedagógiai szolgáltatások által, amelyek nem helyettesítik a családot, hanem jobb nevelői működésünket segítik elő.

Fel kell ismernünk a családi nevelés hiányosságaiból eredő hátrányokat (pl.: személyiségzavarok, magatartási és tanulási zavarok, különböző pszichoszomatikus betegségek, pl.: testi görcsös tünetek, depresszió, mások ellen fordulás, agresszió, bűnözés, stb.), de még a

testi, lelki, erkölcsi, érzelmi és igen gyakran az anyagi vonatkozású felénk áradó segélykérő jelzéseket is.

Olyan légkört kell teremtenünk, amelyben a gyerekeink ki tudják bontakoztatni legjobb képességeiket, ki tudják fejezni önmagukat, s megtalálják a nehézségeikből kivezető saját megoldást.

Segítjük diákjainkat a családi életre való felkészülésben. Ebben az életkorban kiemelt jelentőségűvé válik a párválasztás, az egészséges szexuális élet és a szülővé válás felelőssége. Segítenünk kell a családi közösséget a harmonikus együttélés megvalósításában.

Számítunk a szülői ház támogatására nevelési céljaink és módszereink megvalósításakor.

Az egészséges életmódra nevelés¹

Az egészséges életvezetésnek alapkérdése az érzelmi egyensúly és a szeretetkapcsolat megtartása a családban, a jó iskolai légkör. A gyermek egészséges fejlődésén a testi, lelki, erkölcsi fejlődés egysége értendő. Fontosnak tartjuk, hogy a fiatalok felismerjék: az ember egészsége nagy érték, melyet az egyénnek, közösségnek óvnia, ápolnia kell.

Az intézményünknek segítenie kell a helyes életszokások kialakítását. Szükséges az is, hogy a tanulók tisztában legyenek az egészségkárosító tényezők, anyagok személyükre veszélyes következményeivel (pl.: alkohol, kábítószer, dohányzás stb.)

Az egészségnevelés szerves része a testi nevelés. A harmonikus testi-lelki-fizikai fejlődést a testi nevelés-

¹ A pedagógiai programunkhoz kapcsolódva kidolgoztuk intézményünk Egészség- és környezetnevelési programját.!

sel, a testnevelési órákkal, sport-foglalkozásokkal segítjük. E foglalkozások megszerettetése, az elért eredmények erkölcsi hatása szemléletformáló a gyermek életében.

Célunk, hogy a fiatal egészséges, erős, edzett legyen, az egészséges életmódot tudatosan akarja és élje, s ez a magatartásforma váljék személyisége olyan jellemző vonásává, amely felnőtt korban is megmarad.

Az intézményünkön belüli sportolás az iskolai, kollégiumi életet színessé, élményszerűvé teszi. A tanítási órákon, a sportkörüli órákon biztosítjuk a mindennapos testi nevelés feltételeit.

Felmérjük gyermekeink fizikai állapotát, s ennek ismeretében egyénre szabott fejlesztési programot igyekszünk biztosítani számukra.²

Az intézményünkön belüli vöröskeresztes tevékenység is hozzájárul a fenti célok megvalósításához.

Környezeti nevelés³

Az emberiség jövője attól függ, sikerül-e gátat szabni annak a rablógazdálkodásnak, amely a Föld természeti kincseit veszélyezteti. Fontos nevelési feladat, hogy olyan fiatalok kerüljenek ki az iskolából, akik felelősséget éreznek környezetünkért.

Felhívjuk a gyerekek figyelmét bolygónk globális problémáira: a rohamosan fogyó energiaforrásokra, az ipar és a fogyasztói társadalom környezetszennyezésére.

² A pedagógiai programunkhoz kapcsolódva kidolgoztuk intézményünk Egészség- és környezetnevelési programját

³ A pedagógiai programunkhoz kapcsolódva kidolgoztuk intézményünk Egészség- és környezetnevelési programját

Diákjaink a környezeti nevelés keretében érthetik meg, milyen konkrét hatása és veszélye van a környezet-szennyezésnek és milyen konkrét lépéseket tehetnek ellene.

Az esztétikai nevelés

A nevelésnek át kell hatnia az esztétikum megteremtésére irányuló igényt, magatartást. Csakis az esztétikus környezet teheti az iskolát otthonossá, az ismeretközlés és a jellemnevelés színterévé.

Alapvető feladat fiataljainkban az esztétikai érzékenység és nyitottság, a szépség iránti fogékonyság kialakítása. A szépség abszolút érték.

Az ízlést tanulóinkban a hétköznapi esztétikumának tudatosítása, felismertetése, szép tárgyak vizsgálata által kell alakítani.

Egy precízen elkészített munkadarab, egy logikusan összeállított számítógépes program, egy szépen és helyesen leírt mondat, nagy örömet szerez a szemlélőnek. Iskolánk környezete, parkja, tantermei, tanműhelyei szebbé, tisztábbá tételével elősegítjük esztétikai igényük kialakulását, fejlődését.

Kapcsolódás Európához és a nagyvilághoz

Nevelési célkitűzéseinknél kiemelt szerepet kap kapcsolódásunk Európához és a nagyvilághoz.

Szeretnénk, ha tanulóink megismernék az európai értékrendet, eredményeket úgy, hogy bemutatjuk Magyarországot szerepét és hozzájárulásait is.

Elérendő célunk, hogy diákjaink érdeklődjenek az európai kultúra, életmód, szokások, hagyományok iránt. Ismerjék meg az európai egység erősödésének jelentő-

ségét, ellentmondásait, szerepét az országunk lakosainak az életében.

A tanulóink ismerjék meg az **egyetemes emberi kultúra** kiemelkedő alkotásait, eredményeit.

Legyenek nyitottak, megértők a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások; a másság iránt, becsülik meg ezeket. Legyenek érzékenyek a problémák lényege, okai, összefüggéseinek és megoldási lehetőségeinek a keresése, feltárása iránt.

Diákjaink önazonosság tudatának kialakításában fontos szerepet tölt be a nyelvi kommunikáció.

Ennek érdekében kiemelt szerepet kap az iskolai idegen nyelv tanítása, a kollégiumi nyelvi szakkörök, korreptálások.

Iskolánkban két európai nyelv (angol, német) oktatása folyik. A nyelvtanítás megszervezése sok gondot okoz. A 2004/2005-ös tanévtől kezdve beindítjuk a nyelvi előkészítő osztályunkat angol nyelvből. Az öt éves képzés alatt reményeink szerint mindenkit sikeresen fel tudunk készíteni a középfokú nyelvvizsgára. Második éve folyik az önkormányzat támogatásával a projekt rendszerű nyelvi képzés angol, és német nyelvből. Már jól látszanak az eredményei a plusz óráknak. Májusban csatlakozunk az Unióhoz, ezután kerülhet sor arra, hogy bekapcsolódjunk az európai közösség által meghirdetett programokba is.

Büszkék vagyunk arra, hogy a határon túli magyarsággal szoros, ún. napi jellegű kapcsolatot alakítottunk ki.

Több éve fogadtunk Erdélyből tanulókat. Ők két hónapig jártak a szakközépiskolánkba, ahol elektronikai, valamint számítástechnika ismereteket sajátítottak el.

Iskolájukat magyar nyelvű szakkönyvekkel, számítástechnikai eszközökkel segítették, és vállaltuk pedagógusaik eseti továbbképzését is.

Kialakítandó külföldi kapcsolatainkat segítették a különböző világbanki finanszírozású programok.

Kommunikációs nevelés:

A kommunikációs kultúra a megismerést, a tanulást, a tudást, az emberi kapcsolatokat, az együttműködést, a társadalmi érintkezést szolgáló információk megértését segíti. Összetevői a szimbolikus (verbális, matematikai) jelek útján történő, a képi, valamint a mozgásban, a tevékenységben, a magatartásban megnyilvánuló kommunikáció képességei. Beletartozik ezekbe a meta-kommunikáció (a tekintet, a gesztusok, a testtartás, a hanghordozás, a mozgástér) alkalmazásának az ismerete is.

A kommunikációs kultúra részben a műveltség, a tudás alapja, részben az egyén szocializációjának, a társadalmi érintkezésnek, az egyéni és közösségi érdek érvényesítésének, egymás megértésének, elfogadásának, megbecsülésének döntő tényezője. Középpontjában az önálló ismeretszerzés, véleményformálás és kifejezés, a vélemények, érvek kifejtésének, értelmezésének, megvédésének a képességei állnak. Mindezek elsősorban az anyanyelv minél teljesebb értékű ismeretét kívánják.

Napjainkban értesüléseink túlnyomó részét nem személyesen hozzánk intézett "üzenetekből" merítjük, hanem mesterséges közvetítő rendszerek útján. A tömeges, passzív információfogyasztás az életvitel és a gondolkodás torzulásához vezethet. Ezért az iskolánknak

az új audiovizuális környezetet értő, szelektíven használó fiatalokat kell nevelnie.

Ennek érdekében vezetjük be a médiaismeretek tantárgyat. Osztályfőnökeinket segítjük a témákhoz kapcsolódó anyagokkal, amelyet az órán dolgozhatnak fel.

Tanulásra nevelés

A tanulás a pszichikum módosulása külső tényezők hatására, tehát nem csupán ismeretelsajátítás és a figyelem, az emlékezet működtetése. Tág értelmezése magában foglalja valamennyi értelmi képesség és az egész személyiség fejlődését, fejlesztését.

Ez az iskolánk alapfeladata.

A tanulás számos összetevője tanítható. Minden nevelő teendője, hogy a gyermekeket tanítsa tanulni. Ennek eredményeképpen a diákok a tanulás időbeli és sorrendi tervezésében tegyenek szert fokozatos önállóságra.

A kerettantervek bevezetésével egy időben mindenki számára bevezetjük **„Tanulás segítése, életviteli ismeretek”** tantárgyat a 9-10 évfolyamos tanulóinknak. Ezeket az ismereteket a kollégiumi csoportfoglalkozásokon is tanítjuk.

A tantárgy célja az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak az elsajátíttatása, gyakoroltatása.

Ez a következőket foglalja magában:

- egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások kiépítése;
- az értő olvasás fejlesztése;
- az emlékezet erősítése, célszerű rögzítési módszerek kialakítása;
- a gondolkodási kultúra művelése;

➡ az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása.

A tanulás tanításának, segítségének fontos színtere és eszköze iskolánk, kollégiumunk 20000 kötetes könyvtára.

Ennek érdekében elő kell segítenünk, hogy kollégáink megismerjék a tanulóink sajátos tanulási típusát, stílusát, szokásait.

Így pedagógusi munkájuk során figyelembe tudják venni a megismerés életkori és egyéni jellemzőit.

Pályaorientáció

A pályaorientációs tevékenységünk általános célja, hogy segíteni a tanulóink pályaválasztását. Összetevői: az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztése; a legfontosabb pályák, foglalkozási ágak tartalmának, követelményeinek és a hozzájuk vezető utaknak, lehetőségeknek, alternatíváknak tevékenységek és tapasztalatok útján történő megismerése; a lehetőségek és a valóság, a vágyak és a realitások összehangolása.

Tudatosítani kell a tanulóinkban, hogy életpályájuk során többször pályamódosításra kényszerülhetnek.

Egy életen át tartó tanulásnak ma nincs alternatívája! (Life Long Learning)

Ennek érdekében a 9-10. évfolyamokon olyan feltételeket, tevékenységeket biztosítunk, amelyek elősegíthetik, hogy a tanulóink kipróbálhassák képességeiket, elmélyedhessenek az érdeklődéseiknek megfelelő területeken, ezzel is fejlesztve önismeretüket és pályaismereteiket. Ezt segíti a „Tanulás segítése, életviteli ismeret-

retetek” tantárgy is. A pályaaorientáció folytatódik a tanulás során, mert csak akkor lehet eredményes, ha a különböző tantárgyak, órán és iskolán kívüli területek, tevékenységét összehangoljuk. Tanulmányok során két esetben 10. és 12. évfolyamon központilag szervezett pályaválasztási előadásokat, tanácsadást tartunk a szülőknek és a gyerekeknek. A kollégiumunkban a munka lehetőséget ad az önálló kezdeményezések, megvalósításának, és a tanulókkal való egyéni foglalkozásra.

Célunk tanulóink felelősségérzetének elmélyítése, a közép- és hosszú távú célmeghatározó gondolkodásának ösztönzése, kialakítása.

A csoportokon belüli igények és a lehetőségek is megkövetelik, hogy tanulóink egy részénél növeljük a továbbtanulás esélyét, míg a másik részénél a munkábaállást segítjük. Kollégiumban lakó tanulóink egy része már választott szakmát (szakiskolás és szakképző évfolyamos tanulók).

Az ő esetükben feladat, hogy a szakmájukkal kapcsolatos megerősítést a nevelőtanároktól is megkapják. Az egyetemre, főiskolára jelentkezők esetében szakirodalommal, tanácsadással, korrepetálással segítünk, hogy minél nagyobb eséllyel tudjanak diákjaink jelentkezni a felsőoktatásba.

Pedagógiai tevékenységünk fontos eleme értékeink, hagyományaink tisztelete:

1. Iskolai hagyományaink:

Az iskola hagyományainak ápolása, ezek fejlesztése és bővítése, valamint az iskola jó hírnevének megőrzése, öregbítése az iskola-közösség minden tagjának joga és kötelessége. A hagyományok ápolásával kapcsolatos

feladatokat, továbbá az ünnepélyekre, megemlékezősekre, rendezvényekre vonatkozó időpontokat, valamint a szervezés felelőseit a nevelőtestület az éves munkatervben határozza meg.

A hagyományápolás külsőségeken is megnyilvánul. Iskolai rendezvényeinken kötelező ünnepi viseletben, valamint hagyományos sportfelszerelésben a megjelenség.

Az erre vonatkozó elvárásokat a Házirendünk tartalmazza.

Az iskolánk hagyományos kulturális, ünnepi, sport és szórakoztató rendezvényei:

- tanévnyitó
- első évesek gólyatábora
- Október 23.
- tantestületi karácsony
- szalagavató
- megemlékezés a kommunista diktatúrák áldozatairól
- Március 15.
- Iskolanap
- Holocaust emlékünnepély
- "Mi napunk"
- tanévzáró

A tanulóknak iskolánkban lehetőségük van az iskolai újság, faliújság, és az iskolarádió műsorának szerkesztésére. A gyerekekkel való közvetlen kapcsolattartás érdekében az igazgató és az általános (nevelési) igazgatóhelyettes hetente egy alkalommal fogadóórát tart a tanulók és szülők számára. Ennek időpontját a tanév

elején körlevél és ellenőrző könyv útján a diákokkal és szüleikkel közöljük.

Az iskola vezetősége minden olyan kezdeményezést támogat, mely az iskolához tartozást, erősíti.

2. Kollégiumi hagyományaink:

Feladatunk a kialakult hagyományaink megőrzése, továbbfolytatása, fejlesztése, újítása oly módon, hogy a tanulók öntevékenységre alapozva mélyítse az érzelmi kötődést egymáshoz, a közösséghez. Ennek segítése, irányítása minden nevelőtanár feladata. Az éves munkatervük részletesen tartalmazzák a tevékenységi formákat, időpontokat.

Ilyen hagyományos rendezvényeink:

- elsősök avatása
- mikulás ünnepség
- karácsonyest
- farsangi bál
- végzősök ballagása
- tavasszal a „Sziget Napok”
- vetélkedők: „Mire vagy képes?”
„Nemek harca”